

Yttrande över betänkandet *En säker tillgång till dricksvatten av god kvalitet (SOU 2021:81)*

Er beteckning: N2021/02620

Länsstyrelsen i Hallands län lämnar följande synpunkter.

Länsstyrelsens synpunkter

Länsstyrelsen håller med utredningen om att *"Vatten är en förutsättning för liv på jorden och ingår i ett evigt kretslopp. Vatten har format och fortsätter att forma en stor del av landskapet. Vidare är vatten en förutsättning för världens livsmedelsproduktion och energiproduktion. Brist på vatten kan av dessa anledningar bli orsak till konflikter, både inom och mellan länder."* Länsstyrelsen anser i linje med utredningen att arbetet med en säker tillgång till dricksvatten, är en viktig del i länsstyrelsens arbete med mänskliga rättigheter, miljömålen och Agenda 2030.

1.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster

Föreslagna förändringar i lagen om allmänna vattentjänster påverkar inte länsstyrelsens tillsynsansvar enligt lagen om allmänna vattentjänster.

1.4 Förslag till lag om ändring i livsmedelslagen (2006:804)

Länsstyrelsen tillstyrker föreslagen lydelse i 2, 3 och 23 §§, och lydelsen i de två nya paragraferna, 19 b och 22 a §§, med undantag av lydelsen i 2 § punkten 8 b.

Avseende 2 § punkten 8 b som definierar dricksvatten anser Länsstyrelsen att definitionen behöver förtydligas alternativt innehålla ett undantag avseende primärproduktion av livsmedel. Vi önskar även ett förtydligande avseende begreppet *tillverkning*. Ett annat förslag är att komplettera med att djur är undantagna definitionen. Utan ett sådant klagörande riskeras att samtlig livsmedelsindustri inkluderas i lydelsen. Myndigheten anser inte att ex. djurhållning avsedd för slakt etcetera ska innefattas av kraven för dricksvatten. Ett inkluderande

skulle förändra och försvåra primärlivsmedelsproducenternas och myndighetens djurskyddsarbete enormt.

2 §

8. uttrycket dricksvatten

b) allt vatten som används i ett livsmedelsföretag för tillverkning, bearbetning, konservering eller saluföring av varor eller ämnen som är avsedda för livsmedelsändamål.

Länsstyrelsen vill också lyfta länsstyrelsens uppgift att samordna kommunernas kontrollverksamhet och lämna stöd, råd och vägledning i verksamheten och att det därmed är av stor vikt att föreskrifterna från Livsmedelsverket färdigställs så fort som möjligt (s. 367).

1.5 Förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900)

Länsstyrelsen vill uppmärksamma lagstiftaren på önskemålet att förtydliga dricksvattendefinitionen (plan och bygglagen 1 kap 4 § s. 51–52) exempelvis med ett förtydligande eller ett kompletterande avseende att djur alternativt primärproduktion av livsmedel är undantagna.

Dricksvatten: allt vatten som antingen i sitt ursprungliga tillstånd eller efter beredning är avsett för dryck, matlagning, beredning av livsmedel eller andra hushållsändamål i både offentliga och privata fastigheter, oberoende av dess ursprung och oavsett om det tillhandahålls genom ett distributionsnät, tillhandahålls från en tank bil/tankbåt eller tappas på flaskor eller behållare, inbegripet källvatten. Med dricksvatten avses också allt vatten som används i ett livsmedelsföretag för tillverkning, bearbetning, konservering eller saluföring av varor eller ämnen som är avsedda för livsmedelsändamål.

1.5 Förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen Krav på material i kontakt med dricksvatten

Länsstyrelsen har inga synpunkter på författningsförslaget i 1 kap 4 § PBL (definitioner) samt i 16 kap 6 § PBL (föreskrifter om byggprodukter).

1.8 Förslag till förordning om ändring i livsmedelsförordningen (2006:813)

Länsstyrelsen ser positivt på förslagen om paragraferna, 6 a, 20 d, 20 e och 34 a §§, och närmast före 6 a och 34 a §§ lydelse.

1.10 Förslag till förordning om ändring i plan- och byggförordningen (2011:338)

Länsstyrelsen anser det önskvärt med ett förtydligande enligt 1.4 ovan, även inom segmentet innehållande den nya lydelsen i 3 kap 9 § (s. 71) innefattande kraven på material som kommer i kontakt med dricksvatten.

Länsstyrelsen vill uppmärksamma lagstiftaren på eventuella risker med den föreslagna definitionen av dricksvatten. En otydlig definition skulle kunna få konsekvenser i arbetet med exempelvis förprovningar av stallar. Ett sådant scenario skulle kunna vara att länsstyrelsens förprovningar framöver måste inkludera en genomgång av materialval relaterade till dricksvatten vid nybyggnation av stallar.

1.10 Förslag till förordning om ändring i plan- och byggförordningen

Länsstyrelsen har inga invändningar på författningsändringarna i 1 kap 6 § och 3 kap 9§ PBF.

1.12 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion

Länsstyrelsen bifaller lydelsen i föreslagen ny paragraf 7 a § (s. 75 i SOU). Länsstyrelsen vill däremot bevaka en eventuell utökning av arbetsuppgifterna. En utökning kommer att kräva en personell och ekonomisk resursökning alternativ bortprioritering av andra uppgifter. Eventuellt kommer det även att krävas kompetensutveckling beroende på var arbetsuppgifterna rent organisatoriskt landar på länsstyrelserna.

Kap 13 Vattenläckage

I utredningen föreslås ett tydliggörande om underhållet av de allmänna Va-anläggningarna. Förslag till förtydligande införs i vattentjänstlagen. Länsstyrelsen tycker det är bra, inte minst med tanke på kommande klimatförändringar och framtida varmare klimat och en ökad torka. Behovet av att hushålla med dricksvattnet kommer därmed att öka. Länsstyrelsen anser dock att definitionen på sidan 305 av begreppet *underhåll* kan behöva införas i själva lagtexten (vattentjänstlagen) för att få större genomslagskraft.

10.2 Tillrinningsområdena

Länsstyrelsen ställer sig positiv till att det enligt utredningen bör ske en samordning och återanvändning av vattenförvaltningens information vid utförandet av riskbedömningen och riskhanteringen avseende tillrinningsområdena och att de blir en del av miljölagstiftningen och vattenförvaltningen.

Utredningen bedömer att en stor del av arbetet med riskbedömningen av tillrinningsområdena för uttagspunkterna för dricksvatten kommer

att göras av beredningssekretariaten vid länsstyrelserna och att det krävs vägledning från Havs- och vattenmyndigheten och SGU. För att beredningssekretariaten ska kunna genomföra arbetet med riskbedömningen av tillrinningsområdena för uttagspunkterna för dricksvatten är det av avgörande betydelse att vägledning tas fram

Vatteninformationssystem Sverige (VISS) bör utvecklas för att kunna hantera information, riskbedömning och riskhantering avseende tillrinningsområdena för uttagspunkter för dricksvatten samt riskhanteringsåtgärder.

10.3.4 Råvattenkontrollen – Överväganden och förslag

Länsstyrelsen ställer sig positiv till förslaget att regeringen bör ge ett uppdrag till Livsmedelsverket och Sveriges geologiska undersökning att närmare utreda formerna för ett nytt system för insamling av data från råvattenkontrollen. Dagens system Vattentäktsarkivet bygger på att dricksvattenproducenter frivilligt rapporterar in uppgifter. Detta innebär att det finns data från bland annat råvattenkontrollen som inte samlas in och därför riskerar att inte bli tillgängligt för arbetet med vattenförvaltningen.

16.3 En förbättrad tillgång på dricksvatten – Överväganden och förslag

Länsstyrelsen har inga synpunkter på utredningens förslag på sidan 345 att länsstyrelsen bör ansvara för och följa upp frågan om förbättrad tillgång till dricksvatten och främjande av användning av dricksvatten ur kran, samt att sådan skyldighet bör framgå av förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion. Detta eftersom det i den regionala vattenförsörjningsplanen redan framgår en del förslag om hur detta kan ske.

22.3.8 Konsekvenser för staten – Länsstyrelserna

Vattenmyndigheterna har för utredningens räkning bedömt att varje beredningssekretariat behöver förstärkas med en årsarbetskraft och att denna förstärkning behövs under första cykeln fram till 2027 och utredningen anser därför att länsstyrelserna bör tillskjutas ett belopp på sammanlagt 21 miljoner per år fram till 2026. Länsstyrelsen stödjer utredningens förslag avseende resurstillskott men kan inte ta ställning till angivna belopp eller resurser.

Länsstyrelsen har dock synpunkter på utredningens förslag avseende länsstyrelsens övriga delar (s. 481). Utredningen föreslår att övriga arbetsuppgifter som rör införandet av 2020 års vattendirektiv kan hanteras inom ordinarie budgetramar. Tillsynsansvaret bedöms bli oförändrat. I uppgifterna ingår att länsstyrelserna uppdaterar sig om de nya kraven i 2020 års dricksvattendirektiv, länsstyrelsens ansvar för tillsyn och offentlig kontroll samt tillsynsvägledande ansvar enligt

miljö- och livsmedelslagstiftningen. Införandet kommer att kräva personell resursökning och ekonomiska tillskott för kompetenshöjningen samt utvecklandet av arbetssätten. Arbetet med dricksvatten ligger inte naturligt inom nuvarande ansvarsområde livsmedelslagstiftningen.

Utredningen föreslår även att länsstyrelserna ska ansvara för och följa upp frågan om förbättrad tillgång till dricksvatten och främjande av dricksvatten ur kran. Sådana frågor har nära koppling till det arbete som redan idag görs med miljömålen och Agenda 2030. Bedömningen är dock att även denna uppgift synes innebära ett resurstillskott från uppdragsgivaren.

Länsstyrelsen vill lyfta vikten av att de myndigheter som ska meddela föreskrifter prioriterar detta arbete för att underlätta och effektivisera för inblandade myndigheter.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Brittis Benzler enhetschef Ewa-Karin Åhsberg som föredragande och biträdande enhetschef Vanja Kinch som medverkande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.